

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра політології, історії і філософії

ЗАТВЕРДЖУЮ

В. о. завідувача кафедри

Світлана МАКАРЕЦЬ

«02» вересня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(обов'язкова навчальна дисципліна)

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ПОЛІТИКИ

освітньо-професійна програма
спеціальність
галузь знань
освітній ступінь
факультет

Політологія
052 Політологія
05 Соціальні та поведінкові науки
магістр
обліку та фінансів

Полтава

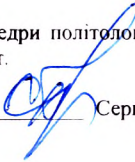
2024 – 2025 н. р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Актуальні проблеми сучасної політики» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Політологія спеціальності 052 Політологія

Мова викладання державна.

Розробник: Приходько Сергій, к. політ. н., доцент кафедри політології, історії і філософії, Полтавського державного аграрного університету, доцент.

«02» вересня 2024 року

Сергій ПРИХОДЬКО

Схвалено на засіданні кафедри політології, історії і філософії
«02» вересня 2024 року № 1.

Погоджено гарантом освітньо-професійної програми Політологія

«02» вересня 2024 року

Анастасія НЕКРЯЧ

Схвалено головою ради з якості вищої освіти
спеціальності «Політологія»
Протокол від 01 вересня 2024 року № 1

Світлана МАКАРЕЦЬ

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма навчання
Загальна кількість годин -	135
Кількість кредитів –	4,5
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти (обов'язкова чи вибіркова)	обов'язкова
Рік навчання (шифр курс)	I (052Політ мд 2024)
Семестр	I
Лекції (годин)	24
Практичні (семінарські) (годин)	22
Самостійна робота (годин)	86
в т. ч. індивідуальні завдання (годин)	-
Вид семестрового контролю	екзамен

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Сформувати у здобувачів вищої освіти системи знань стосовно сучасної політичної практики, проблем функціонування політичних інститутів, перебігу політичних процесів, професійних компетентностей щодо вміння аналізувати сучасні політичні процеси на національному та міжнародному рівнях.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Дисципліни, які включені до єдиного фахового вступного іспиту з політології та міжнародних відносин і є базовими для дисципліни «Актуальні проблеми сучасної політики»: «Загальна теорія політики», «Політичні інститути і процеси», «Теорія міжнародних відносин», «Зовнішня політика України», «Світовий порядок та геополітика».

4. Компетентності:

загальні:

- ЗК01. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК02. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.
- ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК05. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

Спеціальні (предметні, фахові):

СК01. Усвідомлення природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації

СК04. Здатність комплексно аналізувати владу та урядування, політичні системи, інститути та режими, політичні процеси та політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.

СК05. Спроможність комплексно використовувати нормативу та емпіричну політичну теорію, методологію політичних досліджень та прикладного політичного аналізу.

СК06. Здатність використовувати широкий спектр концептів і методів для інтерпретації та аналізу політики на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.

5. Програмні результати навчання:

ПРО1. Застосовувати для розв'язування складних задач політології розуміння природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації, особливостей реалізації

влади у різних політичних системах, їх соціально-економічного, історичного та соціокультурного контексту.

ПР02. Застосовувати спеціалізовані концептуальні знання з політології, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань.

ПР04. Приймати ефективні рішення з питань політики, політичних наук і дотичних проблем, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати розвиток політичних процесів; визначати фактори, що впливають на них і на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки політичних рішень.

ПР06. Критично осмислювати принципи здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів.

Співвідношення програмних результатів навчання із очікуваними результатами навчання

Програмний результат навчання (визначений освітньою програмою)	Очікувані результати навчання навчальної дисципліни
ПР01. Застосовувати для розв'язування складних задач політології розуміння природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації, особливостей реалізації влади у різних політичних системах, їх соціально-економічного, історичного та соціокультурного контексту.	Знати сутнісні характеристики політики як специфічного виду людської діяльності.
	Вміти розв'язувати складні задачі політології на основі розуміння природи та значення політики як особливої сфери пізнання.
	Розуміти особливості реалізації влади у різних політичних системах, їх соціально-економічного, історичного та соціокультурного контексту.
ПР02. Застосовувати спеціалізовані концептуальні знання з політології, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань.	Знати сучасні наукові здобутки у сфері політології як професійної діяльності та галузі знань.
	Вміти застосовувати спеціалізовані концептуальні знання з політології для проведення теоретичних і практичних досліджень.
	Розуміти роль концептуальних знань з політології для здійснення наукових досліджень та практичної діяльності у сфері практичної політики.
ПР04. Приймати ефективні рішення з питань політики, політичних наук і дотичних проблем, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати розвиток політичних процесів; визначати фактори, що впливають на них і на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки політичних рішень.	Знати специфічні проблеми сучасної політики і дотичних проблем, які існують у складних і непередбачуваних умовах сьогодення.
	Вміти аналізувати і порівнювати альтернативи при ухваленні політичних рішень оцінювати їхні ризики та імовірні наслідки, прогнозувати розвиток політичних процесів.
	Розуміти сутність можливих потенційних наслідків прийняття політичних рішень в сучасних складних і непередбачуваних умовах.

ПР06. Критично осмислювати принципи здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів.	Знати основні принципи здійснення влади та публічної політики.
	Вміти критично осмислювати процеси здійснення влади, функціонування політики в складних і непередбачуваних умовах сучасного світу.
	Розуміти особливості принципів функціонування політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів в сучасних умовах.

6. Методи навчання

Словесні (лекція, розповідь, пояснення, бесіда); наочні (ілюстрування, демонстрування); практичні (контент-аналіз, івент-аналіз); інтерактивні методи (дискусії, дебати), рольові та ділові ігри, проєктна діяльність; мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій), кейс-методи.

7. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Прикладна політологія як теоретико-методологічна основа аналізу сучасної політики.

Особливості предмету прикладної політології як складової політичної науки. Основні напрями досліджень прикладної політології. Основні методи прикладної політології. Наукові засади прикладної політології. Прикладна політологія як наука. Сутність політичного аналізу. Специфіка пізнання політичних явищ. Теоретичний аналіз. Практичний аналіз. Складові політичного аналізу. Рівні аналізу. Методи та методики політичного аналізу.

Тема 2. Проблеми сучасних політичних систем як актуальні проблеми сучасної політики.

Основні характеристики функціонування політичної системи та необхідність її стабільності для нормальної життєдіяльності суспільства. Політичний режим як сукупність методів і форм політичного панування та його взаємовідносини з громадянським суспільством. Головні параметри політичних режимів. Типологія і динаміка політичних режимів. Особливості функціонування демократичних і недемократичних політичних режимів. Політична система сучасної України: тип, сутнісні характеристики.

Тема 3. Проблема політичної влади в умовах сучасної політики.

Поняття та ознаки політичної влади. Чинники впливу на політичну владу в сучасних умовах. Механізм здійснення політичної влади в країнах різного типу. Легітимність влади та засоби її забезпечення в країнах різного типу. Сучасні механізми реалізації системи розподілу влади. Принципи функціонування влади в сучасній Україні.

Тема 4. Проблеми демократії та демократичних трансформацій.

Сутнісні ознаки демократії як способу організації і функціонування політичного процесу та форми здійснення влади. Багатоаспектність демократії як явища сучасної політики. Моделі демократії в країнах світу. Особливості демократії в сучасній Україні. Сутнісні характеристики процесу демократичної трансформації: етапи, механізми, фактори впливу. Політична модернізація. Країни перехідного типу. Демократична трансформація в сучасній Україні.

Тема 5. Інститут держави в сучасних умовах.

Основні характеристики сучасної держави. Правова держава. Соціальна держава. Принципи реалізації концепції електронної держави. Проблеми політичної корупції у сучасних державах. Інститут держави в умовах глобалізації. Особливості становлення України як суверенної держави.

Тема 6. Політичні партії як важливий інститут сучасної політики.

Поняття і сутнісні характеристики політичної партії як представницького інституту. Сучасні типи політичних партій. Особливості організаційної будови політичних партій в сучасних умовах. Принципи функціонування політичних партій: правлячих та опозиційних.

Виборчі кампанії та діяльність політичних партій у міжвиборчий період. Провідні політичні партії країн світу. Особливості функціонування партійної системи сучасної України.

Тема 7. Проблеми політичної культури у сучасній політиці.

Політична культура і політична свідомість як визначальні характеристики політичного життя сучасного суспільства. Поняття субкультур. Типи політичних культур у країнах світу. Роль політичної культури у формуванні національної ідентичності. Громадська думка як показник політичної культури. Політична культура сучасної України. Провідні форми субкультур.

Тема 8. Політичні конфлікти сучасного світу.

Місце політичного конфлікту у сучасній політиці. Інформаційні складові структури сучасних конфліктів. Типологія сучасних конфліктів. Конфліктів як фактори підтримки динаміки розвитку суспільства та сприяння його дестабілізації. Особливості сучасних міжнародних конфліктів: передумови та механізми. Міжцивілізаційні конфлікти сучасного світу. Політичні конфлікти в українському суспільстві.

Тема 9. Політичні технології сучасної політики.

Політичний маркетинг на сучасному політичному ринку. Проблеми дослідження політичного ринку. Особливості політичних невиборчих технологій. Технології реалізації влади. Специфіка виборчої кампанії в сучасних умовах. Напрями застосування виборчих технологій. Принципи політичної комунікації. Зв'язки з громадськістю у структурі політичних технологій. Проблеми функціонування інформаційного простору в сучасних умовах. Політична реклама.

Тема 10. Актуальні проблеми сучасної системи міжнародних відносин.

Зв'язок внутрішньої та зовнішньої політики держави. Типи, види, стани міжнародних відносин. Сучасні тенденції в розвитку міжнародних відносин і світового політичного процесу. Провідні суб'єкти сучасних міжнародних відносин. Особливості сучасного етапу розвитку глобалізації. Тенденції розвитку геополітичного та гео економічного простору. Основні глобальні проблеми сучасності. Принципи та механізми забезпечення міжнародної безпеки. Сучасне і майбутнє України в глобальному економічному та політичному просторі.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	Денна форма (052ПОЛІТ_мд_2024)			
	усього	у тому числі		
л		с	с.р.	
Тема 1. Прикладна політологія як теоретико-методологічна основа аналізу сучасної політики.	13	2	2	9
Тема 2. Проблеми сучасних політичних систем як актуальні проблеми сучасної політики.	13	2	2	9
Тема 3. Проблема політичної влади в умовах сучасної політики.	13	2	2	9
Тема 4. Проблеми демократії та демократичних трансформацій.	15	4	2	9
Тема 5. Інститут держави в сучасних умовах	13	2	2	9
Тема 6. Політичні партії як важливий інститут сучасної політики.	13	2	2	9
Тема 7. Проблеми політичної культури у сучасній політиці.	13	2	2	9
Тема 8. Політичні конфлікти сучасного світу.	13	2	2	9
Тема 9. Політичні технології сучасної політики.	15	2	4	9

Тема 10. Актуальні проблеми сучасної системи міжнародних відносин.	14	4	2	8
Усього годин	<i>135</i>	<i>24</i>	<i>22</i>	<i>89</i>

8. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		Денна форма (052ПОЛІТ_мд_2024)
1	Тема 1. Прикладна політологія як теоретико-методологічна основа аналізу сучасної політики.	2
2	Тема 2. Проблеми сучасних політичних систем як актуальні проблеми сучасної політики.	2
3	Тема 3. Проблема політичної влади в умовах сучасної політики.	2
4	Тема 4. Проблеми демократії та демократичних трансформацій.	2
5	Тема 5. Інститут держави в сучасних умовах	2
6	Тема 6. Політичні партії як важливий інститут сучасної політики.	2
7	Тема 7. Проблеми політичної культури у сучасній політиці.	2
8	Тема 8. Політичні конфлікти сучасного світу.	2
9	Тема 9. Політичні технології сучасної політики.	4
10	Тема 10. Актуальні проблеми сучасної системи міжнародних відносин.	2
	Разом	22

Теми практичних занять

Не передбачено навчальним планом.

Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом.

9. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		Денна форма (052ПОЛІТ_мд_2024)
1	Тема 1. Прикладна політологія як теоретико-методологічна основа аналізу сучасної політики.	9
2	Тема 2. Проблеми сучасних політичних систем як актуальні проблеми сучасної політики.	9
3	Тема 3. Проблема політичної влади в умовах сучасної політики.	9
4	Тема 4. Проблеми демократії та демократичних трансформацій.	9
5	Тема 5. Інститут держави в сучасних умовах	9
6	Тема 6. Політичні партії як важливий інститут сучасної політики.	9
7	Тема 7. Проблеми політичної культури у сучасній політиці.	9
8	Тема 8. Політичні конфлікти сучасного світу.	9
9	Тема 9. Політичні технології сучасної політики.	9
10	Тема 10. Актуальні проблеми сучасної системи міжнародних відносин.	8
	Разом	89

10. Індивідуальні завдання

Не передбачено.

11. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю програмних результатів навчання
<p>ПР01. Застосовувати для розв'язування складних задач політології розуміння природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливості сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації, особливостей реалізації влади у різних політичних системах, їх соціально-економічного, історичного та соціокультурного контексту.</p>	<p><i>Поточний контроль:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • опитування на семінарських заняттях; • розв'язування тестів; • виконання завдань самостійної роботи; <p><i>Семестровий контроль:</i> екзамен</p>
<p>ПР02. Застосовувати спеціалізовані концептуальні знання з політології, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань</p>	
<p>ПР04. Приймати ефективні рішення з питань політики, політичних наук і дотичних проблем, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати розвиток політичних процесів; визначати фактори, що впливають на них і на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки політичних рішень</p>	
<p>ПР06. Критично осмислювати принципи здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів</p>	

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним результатом навчання. Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль і підсумкова оцінка рівня досягнення результатів навчання.

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Види навчальної роботи здобувачів вищої освіти				Разом
	Опитування на семінарських заняттях	Розв'язування тестів	Виконання завдань самостійної роботи	Екзамен	
Тема 1. Прикладна політологія як теоретико-методологічна основа аналізу сучасної політики.	5		1		6
Тема 2. Проблеми сучасних політичних систем як актуальні проблеми сучасної політики.	5		1		6
Тема 3. Проблема політичної влади в умовах сучасної політики.	5		1		6
Тема 4. Проблеми демократії та демократичних трансформацій.	5		1		6

Тема 5. Інститут держави в сучасних умовах	5	15	1	20	6
Тема 6. Політичні партії як важливий інститут сучасної політики.	5		1		6
Тема 7. Проблеми політичної культури у сучасній політиці.	5		1		6
Тема 8. Політичні конфлікти сучасного світу.	5		1		6
Тема 9. Політичні технології сучасної політики.	10 (5+5)		1		11
Тема 10. Актуальні проблеми сучасної системи міжнародних відносин.	5	1	21		
Екзамен				20	20
Разом	55	15	10	20	100

**Шкала та критерії оцінювання результатів навчання
Шкала та критерії оцінювання опитування на семінарських заняттях**

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	Здобувач вищої освіти ґрунтовно і послідовно викладає вивчений навчальний матеріал, виявляє повне розуміння його змісту; обґрунтовує власні думки; застосовує теоретичні знання при вирішенні практичних питань і ситуацій, наводить необхідні приклади, аргументує їх; активно бере участь у дискусіях, диспутах, виявляє ініціативу; демонструє на високому рівні базові знання актуальних проблем сучасної політики, на високому рівні застосовує спеціалізовані концептуальні знання з політології, що включають сучасні наукові здобутки;
4	Здобувач вищої освіти ґрунтовно і послідовно викладає вивчений навчальний матеріал, виявляє належне розуміння його змісту, але припускається незначних помилок, які самостійно виправляє після зауважень викладача; застосовує теоретичні знання при вирішенні практичних питань і ситуацій з допомогою викладача, наводить необхідні приклади, аргументує їх; бере участь у дискусіях, диспутах; виявляє ініціативу; демонструє на достатньому рівні базові знання актуальних проблем сучасної політики; на належному рівні застосовує спеціалізовані концептуальні знання з політології, що включають сучасні наукові здобутки;
3	Здобувач вищої освіти виявляє знання і розуміння основних положень тематики дисципліни, викладає матеріал не досить повно, не завжди глибоко і переконливо обґрунтовує власні думки; пов'язує теоретичний матеріал з практичними уміньми з допомогою викладача; участь у дискусіях, диспутах бере не охоче, не виявляє ініціативу; демонструє на середньому рівні базові знання актуальних проблем сучасної політики; частково і поверхнево застосовує спеціалізовані концептуальні знання з політології, що включають сучасні наукові здобутки;
2	Здобувач вищої освіти під час відповіді демонструє рівень засвоєння навчального матеріалу у формі простого відтворення, викладає його непослідовно і невпевнено, допускається значних принципів помилок у викладенні фактів, що спотворюють їх зміст. Досить фрагментарно відтворює основні категорії з дисципліни та базові знання актуальних проблем сучасної політики;
1	Здобувач вищої освіти не виявляє знань більшої частини навчального матеріалу, допускає суттєві помилки, що можуть спотворювати зміст питань; не вміє глибоко і переконливо обґрунтовувати власні думки і відчуває труднощі під час добору прикладів та поєднання теорії з практичними навичками; демонструє на низькому рівні базові знання проблем актуальних проблем сучасної політики.
0	Відповідь відсутня

Шкала та критерії оцінювання розв'язування тестів

Кількість балів	Критерії оцінювання
Кожна правильна відповідь – 1 бал	
13-15	Продемонстрований високий рівень формування компетентностей та досягнення програмних результатів навчання
10-12	Продемонстрований достатній рівень формування компетентностей та досягнення програмних результатів навчання
7-9	Продемонстрований задовільний рівень формування компетентностей та досягнення програмних результатів навчання
3-6	Продемонстрований низький рівень формування компетентностей та досягнення програмних результатів навчання
0-2	Продемонстрований незадовільний рівень формування компетентностей та досягнення програмних результатів навчання

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
1	Завдання самостійної роботи з теми виконані відповідно до методичних рекомендацій у повному обсязі з демонструванням уміння застосовувати необхідну інформацію, знання, методи та інструменти для організації результативної та ефективної освітньої діяльності; здобувач вищої освіти застосовує творче мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем в навчальній діяльності для реалізації програмних результатів навчання, демонструє здатність навчатись.
0	Завдання самостійної роботи не виконані, або виконані повністю неправильно.

Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти на екзамені (містить три теоретичні питання)

Вид завдання	Бали	Критерії оцінювання
для 1-го і 2-го теоретичних питань	0	Відсутні знання програмного матеріалу; відповідь на питання білета помилкова; відсутнє володіння необхідними для виконання завдання вміннями і навичками.
	1	Здобувач вищої освіти демонструє мінімальні знання теоретичного матеріалу; наявні грубі помилки в знанні фактичного матеріалу, у трактуванні понять і категорій. Відсутня здатність аналізувати владу та урядування, політичні системи, інститути та режими, політичні процеси та політичну поведінку. Відповідь представляє окремі, неузгоджені між собою знання.
	2	Знання більшої частини програмного матеріалу мають частковий характер; здобувач вищої освіти поверхнево визначає актуальних проблем сучасної політики; наявні суттєві помилки при викладенні фактичного матеріалу, у трактуванні політологічних понять і категорій, якими оперує здобувач вищої освіти. Аналіз влади та урядування, політичних систем, інститутів та режимів, політичних процесів та політичної поведінки представлений у формі простої констатації фактів. Відповідь безсистемна, поверхнева.
	3	Наявні певні знання основної частини програмного матеріалу, але питання розкриваються неповно; наявні суттєві помилки у

	<p>викладенні фактичного матеріалу та висновках. Категорійно-понятійний апарат сучасної політичної науки, яким оперує здобувач вищої освіти, обмежений; мають місце значні неточності у трактуванні понять і термінів. Знання актуальних проблем сучасної політики відображаються на рівні простої констатації. Відповідь непослідовна, фрагментована. Аналіз влади та урядування, політичних систем, інститутів та режимів, політичних процесів та політичної поведінки відбувається у формі загального оцінювання.</p>
4	<p>Знання програмного матеріалу є достатнім, продемонстровано належне розуміння актуальних проблем сучасної політики. Здобувач вищої освіти загалом вільно володіє категорійно-понятійним апаратом сучасної політичної науки. Відповідь намагається поєднати з наочним викладенням матеріалу (хоча і не повною мірою). Узагальнення та висновки здійснюються самостійно, логічно і послідовно. Проте у здобувача вищої освіти при аналізі влади та урядування, політичних систем, інститутів та режимів, політичних процесів та політичної поведінки мають місце окремі ускладнення; спостерігаються ускладнення у процесі аргументації власної точки зору.</p>
5	<p>Знання програмного матеріалу є достатньо глибокими, продемонстровано ґрунтовне розуміння актуальних проблем сучасної політики. Здобувач вищої освіти виявляє вміння аналізувати владу та урядування, політичні системи, інститути та режими, політичні процеси та політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.; вільно володіє категорійно-понятійним апаратом сучасної політичної науки. Продемонстровано спроможність комплексно використовувати нормативу та емпіричну політичну теорію, методологію політичних досліджень та прикладного політичного аналізу. Узагальнення та висновки робляться логічно і послідовно. Проте у здобувача вищої освіти виникають деякі незначні ускладнення.</p>
6	<p>Продемонстровано вільне володіння визначеними програмою знаннями, уміннями та навичками; показано глибоке розуміння актуальних проблем сучасної політики загалом, належно теоретично обґрунтоване вміння аналізувати, владу та урядування, політичні системи, інститути та режими, політичні процеси та політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування; відмінне володіння категорійно-понятійним апаратом сучасної політичної науки. Правильно і в достатній кількості підібрано необхідні для відповіді факти; наявне вміння систематизувати знання; робити на основі теоретичного матеріалу обґрунтовані висновки та узагальнення; у процесі відповіді демонструється вміння комплексно використовувати нормативу та емпіричну політичну теорію, методологію політичних досліджень та прикладного політичного аналізу; відповідь чітка, логічна, послідовна і завершена. Проте помітні окремі несуттєві ускладнення із власним оцінюванням проблем сучасної політики.</p>
7	<p>Продемонстровано вільне володіння передбаченими програмою знаннями, уміннями та навичками; показано глибоке розуміння актуальних проблем сучасної політики; відмінне володіння категорійно-понятійним апаратом сучасної політичної науки. Правильно і в достатній кількості підібрано необхідні для відповіді практичні приклади; наявне вміння систематизувати знання;</p>

		<p>продемонстровано вміння робити на основі аналізу теоретичного і практичного матеріалу обґрунтовані висновки та узагальнення; у ході відповіді демонструються навички самостійного політологічного мислення, використання широкого спектру концептів і методів для інтерпретації та аналізу політики на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні; здатність аргументовано відстоювати власну точку зору; відповідь чітка, логічна, послідовна і завершена.</p>
<p>для 3-го теоретичного питання</p>	0	<p>Відсутні знання програмного матеріалу; відповідь на питання білета помилкова; відсутнє володіння необхідними для виконання завдання уміннями і навичками.</p>
	1	<p>Здобувач вищої освіти демонструє мінімальні знання теоретичного матеріалу; наявні грубі помилки в знанні фактичного матеріалу, у трактуванні понять і категорій. Відсутня здатність аналізувати владу та урядування, політичні системи, інститути та режими, політичні процеси та політичну поведінку. Відповідь представляє окремі, неузгоджені між собою знання.</p>
	2	<p>Знання більшої частини програмного матеріалу мають частковий характер; здобувач вищої освіти поверхнево визначає актуальних проблем сучасної політики; наявні суттєві помилки при викладенні фактичного матеріалу, у трактуванні політологічних понять і категорій, якими оперує здобувач вищої освіти. Аналіз влади та урядування, політичних систем, інститутів та режимів, політичних процесів та політичної поведінки представлений у формі простої констатації фактів. Відповідь безсистемна, поверхнева.</p>
	3	<p>Наявні певні знання основної частини програмного матеріалу, але питання розкриваються неповно; наявні суттєві помилки у викладенні фактичного матеріалу та висновках. Категорійно-понятійний апарат сучасної політичної науки, яким оперує здобувач вищої освіти, обмежений; мають місце значні неточності у трактуванні понять і термінів. Знання актуальних проблем сучасної політики відображаються на рівні простої констатації. Відповідь непослідовна, фрагментована. Аналіз влади та урядування, політичних систем, інститутів та режимів, політичних процесів та політичної поведінки відбувається у формі загального оцінювання.</p>
	4	<p>Знання програмного матеріалу є достатнім, продемонстровано належне розуміння актуальних проблем сучасної політики. Здобувач вищої освіти загалом вільно володіє категорійно-понятійним апаратом сучасної політичної науки. Відповідь намагається поєднувати з наочним викладенням матеріалу (хоча і не повною мірою). Узагальнення та висновки здійснюються самостійно, логічно і послідовно. Проте у здобувача вищої освіти при аналізі влади та урядування, політичних систем, інститутів та режимів, політичних процесів та політичної поведінки мають місце окремі ускладнення; спостерігаються ускладнення у процесі аргументації власної точки зору.</p>
	5	<p>Продемонстровано вільне володіння визначеними програмою знаннями, уміннями та навичками; показано глибоке розуміння актуальних проблем сучасної політики загалом, належно теоретично обґрунтоване вміння аналізувати, владу та урядування, політичні системи, інститути та режими, політичні процеси та політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування; відмінне володіння категорійно-понятійним апаратом сучасної політичної науки.</p>

		Правильно і в достатній кількості підібрано необхідні для відповіді факти; наявне вміння систематизувати знання; робити на основі теоретичного матеріалу обґрунтовані висновки та узагальнення; у процесі відповіді демонструється вміння комплексно використовувати нормативу та емпіричну політичну теорію, методологію політичних досліджень та прикладного політичного аналізу; відповідь чітка, логічна, послідовна і завершена. Проте помітні окремі несуттєві ускладнення із власним оцінюванням проблем сучасної політики.
	6	Продемонстровано вільне володіння передбаченими програмою знаннями, уміннями та навичками; показано глибоке розуміння актуальних проблем сучасної політики; відмінне володіння категорійно-понятійним апаратом сучасної політичної науки. Правильно і в достатній кількості підібрано необхідні для відповіді практичні приклади; наявне вміння систематизувати знання; продемонстровано вміння робити на основі аналізу теоретичного і практичного матеріалу обґрунтовані висновки та узагальнення; у ході відповіді демонструються навички самостійного політологічного мислення, використання широкого спектру концептів і методів для інтерпретації та аналізу політики на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні; здатність аргументовано відстоювати власну точку зору; відповідь чітка, логічна, послідовна і завершена.

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачено під час реалізації навчальної дисципліни

Засоби навчання: ноутбук, мультимедійне обладнання (проектор), проєкційний екран, дошка аудиторна; онлайн платформа Google Meet, електронний репозитарій ПДАУ, АСУ ПДАУ, електронний ресурс на платформі LMS Moodle.

Перелік обладнання, необхідного для вивчення навчальної дисципліни, забезпечує кафедра політології, історії і філософії.

13. Політика навчальної дисципліни

- *щодо термінів виконання та перескладання*: усі завдання, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни, мають бути виконані у встановлений термін; роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчий бал (-30%). Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин із дозволу деканату. Повторне проходження контрольного заходу із навчальної дисципліни для ліквідації підсумкової академічної заборгованості допускається не більше двох разів. Отримана оцінка у разі другого повторного проходження контрольного заходу є остаточною;

- *щодо академічної доброчесності*: здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету;

- *щодо відвідування занять*: відвідування лекційних і семінарських занять здобувачами вищої освіти є обов'язковим; відмітка про відвідування занять здійснюється в журналі обліку аудиторної навчальної роботи викладача;

- *щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти*: на здобувачів вищої освіти поширюється право на визнання результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних

платформах (Prometheus, Coursera, ВУМ online, EdEra тощо). Особливості неформального / інформального навчання та процедури перезарахування їх як освітнього компонента або його частини регламентовані «Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету»;

- *щодо оскарження результатів оцінювання:* після оголошення результатів поточного або семестрового контролю здобувач освіти має право звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки. У разі неможливості спільного врегулювання ситуації здобувач вищої освіти має право оскаржити результати контрольних заходів. Підставами для оскарження результату оцінювання можуть бути: недотримання викладачем системи оцінювання, вказаної у робочій програмі навчальної дисципліни, необ'єктивне оцінювання та/або наявність конфлікту інтересів, якщо про його існування здобувачу вищої освіти не було і не могло бути відомо до проведення оцінювання. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Порядок оскарження результатів оцінювання здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті».

14. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Висоцький О.Ю. Теорія прийняття політичних рішень : конспект лекцій. Дніпро : ДНУ, 2020. 68 с.
2. Гелей С. Д., Рутар С. М. Політологія : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 348с.
3. Мілюкова А. О., Степанова Н. Є. Політичні інститути та процеси в Україні. Одеса : Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, 2018. 124 с.
4. Міщенко А.Б. М Політологія : навч. посіб. Київ : Видавництво Ліра-К, 2021, 102 с.
5. Політологія : підручник / за ред. проф. М. П. Требіна; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2018. 460 с.
6. Сучасні суспільно-політичні процеси у світі та Україні : монографія / Т. Л. Нагорняк, М. В. Примуш, М. А. Польовий. Вінниця : ТОВ «ТВОРИ», 2019. 228 с.
7. Цюрупа М.В. Основи сучасних політичних і правових знань : навчальний посібник. Київ : Вадекс, 2020. 274 с.
8. Шергін С.О. Політологія міжнародних відносин : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2019. 256с .

Допоміжні

1. Вонсович С. Г. Вектори трактування політичного процесу в політичній науці. *Політикус. Науковий журнал*. 2021. № 5. С. 7-12.
2. Генік М. Методологічні проблеми міждисциплінарних досліджень миру. *Політичні дослідження*. 2021. № 1. С. 8-21.
3. Дерев'янка І. П. Ієрархія держав як прояв асиметрії в міжнародних відносинах. *Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна, серія «Питання політології»*. 2021. Вип. 39. С. 80-87.
4. Приходько С. М., Макарець С. В. Інститут президенства в країнах Центральної та Східної Європи. *Гілея: науковий вісник*. 2020. Вип. 156. С. 339-342.
5. Приходько С. М., Ільченко А. М., Макарець С. В. Політична система України у контексті багатокомпонентних класифікацій. *Політикус. Науковий журнал*. 2021. № 5. С. 65-70.
6. Приходько С. М., Ільченко А. М., Макарець С. В. Мережеві партії як нові політичні актори. *Політикус. Науковий журнал*. 2023. № 2. С. 50-54.

7. Руденко Ю. Ю. Концептуалізація теорії модернізації у сучасних політологічних дослідженнях. *Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна, серія «Питання політології»*, 2020. Вип. 37. С. 22-28.

8. A Survey of the History of Western Political Thought on Political Authority. *Journal of Political Science*. 2022. URL: <https://www.scirp.org/journal/paperinformation.aspx?paperid=118912>

Інформаційні ресурси

1. Американська асоціація політичних наук. URL: <https://www.apsanet.org/>
2. Асоціація політичних наук, Об'єднане Королівство. URL: <https://www.psa.ac.uk/>
3. «Comparative Politics». URL: <https://jcp.gc.cuny.edu/>
4. Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. URL: <http://www.ipiend.gov.ua/>
5. Міжнародна асоціація політичних наук. URL: <https://www.ipsa.org/>
6. Міжнародний центр перспективних досліджень. URL: <http://icps.com.ua/>
7. Український незалежний центр політичних досліджень. URL: <http://www.ucipr.org.ua/ua/>